

Wreed schoon. Volkssprookjes op reis

Vorbereiding en naverwerking groepsbezoek

www.villaverbeelding.be

Vorbereiding

Bekijk vooraf onze **website** met info over de tentoonstelling [Wreed schoon. Volkssprookjes op reis](#). De sprookjes in de tentoonstelling en het gelijknamige boek zijn geen lieflijke sprookjes zoals we ze vaak kennen, sommige zijn best gruwelijk en wreed (bv. over een leraar die kinderen eet, een moeder die haar eigen kinderen doodt). Al zitten er natuurlijk ook vooral hele mooie sprookjes tussen, en ook grappige verhalen over het verschil tussen man en vrouw.

Haal het **boek** [Wreed schoon van Marita de Sterck](#) (Uitgeverij Polis) uit de bibliotheek.

- Lees in de klas enkele sprookjes voor en/of laat de leerlingen zelf enkele sprookjes lezen.
- Toon enkele illustraties uit het boek en vraag wat de leerlingen ervan vinden.
 - Krijg je zin om het verhaal te lezen?
 - Welke prenten spreken meer of minder aan en waarom?
 - Kies een prent die je aanspreekt. Wat zie je op de prent? Waarover zou dit verhaal gaan? Verzin zelf een titel voor de prent. Lees daarna het verhaal. Wat ben je te weten gekomen?

Houd een **gesprek** met de leerlingen om zicht te krijgen op hun voorkennis over sprookjes en om hun voorkennis samen uit te breiden. Mogelijke vragen:

- Waaraan denk je bij het woord 'sprookjes'?
- Welke sprookjes ken je? Hoe komt het dat net die verhalen je bijblijven?
- Wat zijn volgens jou typische kenmerken van sprookjes? (bv. typische zinnen als “Er was eens...” en “En ze leefden nog lang en gelukkig”, happy end, prinsen en prinsessen, ...)
- Wat weet je nog over sprookjes (welke thema's komen aan bod, opbouw verhaallijn, ...)?
- Waarom vertellen mensen volgens jou sprookjes aan elkaar?
- Wat was volgens jou vroeger het nut van sprookjes? En nu?
- Ken je verschillende versies van hetzelfde sprookje (bv. een iets ander verhaal in verschillende sprookjesboeken, een oorspronkelijk sprookje en de aangepaste, 'bravere' Disney-versie, of andere versies in verschillende landen/culturen)? Wat zijn verschillen en overeenkomsten? Hoe zouden die verschillen er gekomen zijn?
- Wat is het verschil tussen een volkssprookje en een cultuursprookje?

Laat de leerlingen **sprookjes vertellen** die hen zijn bijgebleven, bv. uit een sprookjesboek of film of een sprookje dat altijd bij hun thuis verteld werd door (groot)ouders. Laat sprookjes uit verschillende culturen aan bod komen in in de klas en bespreek ze.

- Welke verhalen kent iedereen? Welke verhalen zijn nieuw voor sommige leerlingen?
- Wat vinden de leerlingen van de verhalen?
- Welke verhalen vallen meer of minder in de smaak en hoe komt dat?

Bezoek aan Villa Verbeelding

Intro in de Leeskamer

We starten met een **voorleesfragment** (kan variëren) uit *Wreed schoon. Volkssprookjes op reis*. Daarna houden we een gesprek over wat de leerlingen ervan vonden, wat er verrassend of anders aan is, welke andere sprookjes ze kennen uit hun eigen cultuur, etc.

Verder geven we een korte **intro** over de achtergrond van het boek en de expo *Wreed schoon. Volkssprookjes op reis*.

Bezoek aan de tentoonstelling *Wreed schoon*

In de tentoonstelling leren de leerlingen sprookjes uit verschillende culturen kennen via

- **filmpjes** van mensen met buitenlandse roots die een sprookje vertellen in hun moedertaal.
- **tekstfragmenten** en **prenten** uit het boek [Wreed schoon van Marita de Sterck](#).

De 6 thema's die aan bod komen in het boek en de tentoonstelling:

- **Cinderella's uit alle continenten**
Varianten op het Assepoester-verhaal waar een meisje slecht behandeld wordt door stiefmoeder en stiefzussen
- **Een dier als bruid of bruidegom**
Denk aan varianten op Belle en het Beest, de Kikkerprins, ... Alleen echte liefde kan de betovering verbreken en het dier weer doen veranderen in een mens.
- **Slimme dappere meisjes en vrouwen**
Hier zijn eenvoudige meisjes de slechterik te slim af. Let op het contrast met de meer passieve houding van prinsessen die wachten op hun redder bv. Sneeuwwitje, Doornroosje, ...
- **Ghous, duivels en heksen**
In sprookjes gaat het vaak over het verschil tussen goed en kwaad, met allerlei kwaadaardige wezens.
- **Liefde en lust**
Bv. een vrouw die haar eigen leven opoffert uit liefde voor haar man, maar ook mooie dromerige liefdesverhalen en grappige verhalen over de verschillen tussen de geslachten
- **Bloeddorstige verwanten**
Sprookjes gaan vaak over familieleden die elkaar willen doden, bv. uit jaloezie. Denk maar aan de boze koningin uit Sneeuwwitje die jaloers is op de schoonheid van haar (stief)dochter.

Workshop bij de tentoonstelling *Wreed schoon*

Elke leerling krijgt een kort tekstfragment van een sprookje uit het boek *Wreed schoon*. Met de **druktechniek monotype** maken de leerlingen zelf een straffe **illustratie** bij hun fragment. We leggen de tekeningen op volgorde en lezen het volledige sprookje voor, zodat iedereen het verhaal kan volgen aan de hand van de tekeningen.

Naverwerking

Lees onderstaand citaat van Ramsey Nasr over het boek *Wreed schoon. Volkssprookjes op reis*, Marita de Sterck & Jonas Thys. Uitgeverij Polis, 2017.

‘Het was een hallucinante ervaring om deze “nieuwe” sprookjes te lezen. Alsof de westerse cultuurgeschiedenis wordt herverteld, maar dan met granaatappelen, met maniok en vulkaanbergen als decor. De daaraan verbonden conclusies moet iedereen zelf maar trekken – ik hoop in elk geval dat elke Belgische, elke Nederlandse lezer deze sprookjes mag leren kennen.’

Welke conclusie(s) trek jij na het lezen en horen van de volkssprookjes uit *Wreed schoon*?

Welke sprookjes uit het boek en de tentoonstelling *Wreed schoon* zijn je bijgebleven? Vertel eens.

Was er een sprookje uit *Wreed schoon* met een personage waarin je jezelf herkende?

- Welk sprookje?
- Hoe zou jij de situatie aanpakken?
- Wat zou je anders doen?

Kies een personage uit een sprookje uit *Wreed schoon* dat je wil interviewen.

- Titel sprookje?
- Personage?
- Welke vragen zou je hem/haar stellen?

Sprookjes bevatten vaak een goede raad of waarschuwing.

- Welke wijze les of goede raad wil jij meegeven aan mensen na jou?
- Hoe zou je dat doen in sprookjesvorm?

Kies een situatie uit de actualiteit (bv. op basis van een krantenartikel, filmpje, nieuwsuitzending). Vertel de situatie in sprookjesvorm.

- Verdeel de rollen: wie is de held? Wie de vijand of slechterik? Wie de helper?
- Zouden mensen in een ander land de rollen anders invullen?
- Doet jouw zelfgemaakte sprookje je denken aan bestaande sprookjes? Wat leer je hieruit?